

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3560

av **Karin Rågsjö m.fl. (V)**

med anledning av skr. 2016/17:39 Riksrevisionens rapport om säkra och effektiva läkemedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge myndigheterna i uppdrag att samverka för en mer producentoberoende styrning med kunskap och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

I skrivelse 2016/17:39 bemöter regeringen den kritik och de synpunkter som förs fram av Riksrevisionen i rapporten Säkra och effektiva läkemedel (RiR 2016:9). Riksrevisionen lämnar i rapporten huvudsakligen tre rekommendationer till regeringen, nämligen följande: regeringen bör inte involvera LäkeMedelsverket i sin innovationspolitik, regeringen bör ge LäkeMedelsverket tydligare incitament att inte prioritera ned de renodlat säkerhetsorienterade uppgifterna samt att regeringen bör ge myndigheterna i uppdrag att samverka för en mer producentoberoende styrning med kunskap. Regeringen gör dock inte samma bedömning som Riksrevisionen på någon av punkterna. Vänsterpartiet har inga direkta invändningar vare sig mot innovationspolitikens förekomst inom LäkeMedelsverket eller synpunkter på kritiken beträffande incitamenten att arbeta med säkerhetsorienterade uppgifter. Däremot noterar Vänsterpartiet med oro att regeringen inte tycks ta Riksrevisionens oro och kritik på allvar när det gäller utbyggd samverkan för en mer producentoberoende styrning med kunskap.

Ökad statlig kontroll över läkemedel

Läkemedelsutvecklingen går snabbt. Nya läkemedel kommer ständigt ut på marknaden. Som medborgare och konsument är det centralt att den medicin som skrivs ut är

kontrollerad. Många konsumenter och patienter tar för givet att staten är den garanten. Enligt den granskning som Riksrevisionen har gjort av hur läkemedelsbranschen hanterar läkemedelsindustrins inflytande, som ligger till grund för skrivelsen, så är det uppenbart att staten har lämnat över ett för stort ansvar till läkemedelsindustrin. Riksrevisionen har i sin granskning av hur staten hanterar läkemedelsindustrins inflytande över statlig läkemedelskontroll och kunskapsstyrning kommit fram till att intressen här står emot varandra. Enligt Riksrevisionen har Läkemedelsverket en stor – alltför stor – tilltro till läkemedelsföretagens underlag, vilket har gjort att myndigheten valt att prioritera ned en rad mer säkerhetsorienterade egna utredningsuppgifter som annars skulle ligga på myndigheten. Vänsterpartiets uppfattning är att huvudansvaret för att kontrollera läkemedel som ska ut på marknaden självklart ska ligga på staten. Vi som medborgare och konsumenter av läkemedel måste, och ska, kunna lita på den statliga läkemedelskontrollen och att den i tillräcklig utsträckning kompenserar för läkemedelsföretagens enorma inflytande på området. Vidare behöver vi en statlig läkemedelskontroll som är fristående och oberoende av läkemedelsindustrin och en myndighet som har egen kapacitet för att täcka kontroller av läkemedel. Det finns i Riksrevisionens rapport tydliga indikationer på att den offentligt tillgängliga kunskapen om effekter av läkemedel riskerar att bli obalanserad och att informationen kan vara partisk och strategiskt styrd. Det mest anmärkningsvärda är den koppling som finns mellan Läkemedelsverket och läkemedelsindustrin. Det visar sig att hälften av Läkemedelsverkets utredare på de enheter Riksrevisionen har granskat har eller har haft kopplingar till läkemedelsföretag. Det rimliga är att när en myndighet har en stor andel anställda som har kopplingar till den bransch som ska kontrolleras ställer det höga krav på ett mycket aktivt arbete för att upprätthålla integriteten och säkerheten på myndigheten. Så är dessvärre inte fallet. Mot bakgrund av detta bör regeringen ge myndigheterna i uppdrag att samverka för en mer producentoberoende styrning med kunskap. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Karin Rågsjö (V)

Nooshi Dadgostar (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Linda Snecker (V)

Rossana Dinamarca (V)

Maj Karlsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)